

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ไปตื่นพ่อแก่

เราไปเทศน์ที่ไหนคนมากทุก ๆ ที่ไป เมื่อวานก็ได้ตั้งอำเภอสุวรรณคูหาขึ้นเป็นจังหวัดสุวรรณคูหา ตั้งนายอำเภอเป็นผู้ว่าเลยเถียว เพราะคนมาก มักจะได้ตั้งอย่างนั้นเสมอ อย่างอำเภอสูงเนิน เวลาไป โอ้โฮ คน เราคิดว่าคนคงจะไม่มากนัก ที่ไหนได้เวลาไปถึงแล้วแน่นหมดเลย มองหน้าไหนมีแต่คนมาจากจังหวัด ๆ ในจังหวัดออกมามาก เราเลยตั้งจังหวัดสูงเนินขึ้นข้ามหัวจังหวัดโคราชเสียจะว่าไง คนมาก มากจริง ๆ เทศน์ก็ปาเข้าไปตั้งชั่วโมง ๒๙ นาที ที่เทศน์นี้มีที่รู้สึกว่ามันนานกว่าเพื่อน เทศน์ที่สูงเนินเป็นที่หนึ่งในเวลายาวนาน แล้วสนามหลวงชั่วโมง ๒๓ นาที กทม.ครั้งแรกชั่วโมง ๑๕ นาที ครั้งต่อไปชั่วโมง ๑๒ นาทีหรือใจ กระทรวงศึกษาชั่วโมง ๒๒ มันจำของมันได้นะ มันแปลก กรมชลประทานก็พอ ๆ กัน

เมื่อวานนี้เทศน์ได้เพียงชั่วโมง ๗ นาที กำลังหมดเลย ไม่ได้อะไร ๆ ก็คว้านิทานมาช่วยละซี เมื่อวานนี้เทศน์ไม่มีอะไรมันหมดแล้วก็คว้านิทานออกมาเทศน์ ใครได้ยินเมื่อวานจำได้ไหม (ตึกก้อ ๆ) นั่นแล้ว ตึกก้อ ๆ ทางอีสานมันชอบอย่างนี้ นิทานอย่างนี้มันชอบ คนภาคอีสานชอบเล่นเหมือนเด็กกะ ภาคอีสานนี้เป็นเหมือนเด็ก แต่ดีอันหนึ่งไม่ค่อยมีเรื่องมีราว หยอกเล่นไม่มีถือสถือสา กัน เจอกันหยอกแล้ว หยอกเล่นกันแล้ว มันเป็นนิสัยเด็ก เป็นอย่างนี้ทั่วไปหมด ชอบพูดหยอกเล่น แล้วมีแก๊ใจ อันนี้เราได้ชม คือเราดูโลกเราจะดูให้เสมอ ไม่หนักไม่เบาในทางใด ดูเป็นธรรมเป็นอย่างนั้น ที่ไหนดีชั่วประการใดก็พูดตามหลักธรรมชาติของมัน

พูดถึงเรื่องภาคต่าง ๆ ในประเทศไทยของเรา ภาคอีสานนี้เป็นภาคคนจน เพราะไม่มีที่ทำอยู่ทำกินหุงหาอาหารฟุ้งฟาดตลอดไปเหมือนกับภาคอื่น ๆ ซึ่งทำได้ทุกเวลา เช่นทำนาอย่างนี้ นาหน้าฝน นาหน้าแล้งเขาทำได้ น้ำไหลออกมาทุกทิศทุกทาง ทำได้ทุกแห่ง คนก็ไม่ว่างมือ ผลรายได้ก็ติดเนื้อติดตัวไปเรื่อย ๆ แต่ภาคอีสานไม่มี นี่ที่จนตรอกที่สุด เราจะตำหนิใครไม่ได้ นะ คือหากเป็นในหลักธรรมชาติของภาคนี้เอง ว่าไม่มีน้ำสายต่าง ๆ ไหลผ่านเข้ามาพอที่จะได้ทำเช่นนาปรัง หรือปลูกสิ่งต่าง ๆ พืชผลตามไร่นาตามนาดังที่เราเห็นทั่ว ๆ ไป เขียวชอุ่มอยู่ทั่วไปหมด แต่ทางภาคอีสานไม่มีนะ คือไม่มีน้ำ ที่ที่มีน้ำเราก็เห็นได้ชัดเช่นอย่างไปตามลำปาว น้ำที่เขาเปิดออกไหลออกสองฟากลำคลองปาว

นั้นแหละ เขาปลุกสิ่งต่าง ๆ นี้เขี้ยวปือไปหมดเลยนะ อย่างนั้นละ น้ำก็มีเต็มไปหมด นี่คือไปตามสายน้ำ เราเห็นได้อย่างนี้เอง ที่อื่นไม่มีน้ำก็แห้งผาก พอทำนาเสร็จไปแล้วที่นี้ไม่มีงานทำ พื้นที่ก็แห้งผาก ๆ จะปลูกอะไรก็ได้แล้วเมื่อหมดฤดูเก็บเกี่ยวข้าวไปแล้ว

ที่นี้หลังไหลลงไปในน้ำ ภาคใหญ่ภาคพ่อภาคแม่ภาคเลี้ยงคนภาคอีสานก็คือภาคกลาง วิ่งเข้าไปโน้นละ ไปหาการหางานทำ เพราะทางโน้นมีทั้งโรงงานก็เต็มไปหมดจะว่าไง การเพาะปลูกต่าง ๆ ก็มีอยู่ทั่ว ๆ ไปเพราะน้ำทำไม่อด การงานก็ไม่ว่างมือ รายได้ก็มีมาติด ๆ กันมา อันนี้มันแท้จริง ๆ นะภาคอีสานเรา มันไม่มีเลย หน้าแล้งไม่มีน้ำที่จะให้ปลูกสิ่งนั้นสิ่งนี้ เมื่อเป็นเช่นนั้นปากท้องมันทำงานของมันอยู่ตลอดเวลาจะทนได้ยังไง ก็ต้องวิ่ง ส่วนมากก็ไปกองอยู่ในภาคกลางเป็นที่หนึ่ง แล้วก็แตกกระจายไปทางภาคใต้บ้าง ภาคตะวันออกบ้าง แยกไปทางโน้นทางนี้ เพราะภาคนี้เองเป็นภาคที่จน ไปขอกินทางภาคโน้นมาตลอดนะ ไม่ใช่เป็นมาวันนี่วันเดียว เป็นมาตลอด ก็เพราะความจนมันบังคับในหลักธรรมชาติ จะตำหนิติเตียนอะไรก็ได้ จะว่าคนขี้เกียจขี้คร้านเราก็ตำหนิไม่ลง

เราจะเห็นได้เวลาเขาทำไร่ทำนา เข้มงวดกดขันในฤดูกาลต่าง ๆ วิ่งเดินชวนขวยปู่ป้า ๆ ได้ทำอะไรก็ทำจริง ๆ แต่เมื่อมันไม่มีงานทำก็อยู่ไม่ได้ซี ปากท้องมันโล่งอยู่ตลอดเวลา ก็ต้องวิ่งชวนขวยหามาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง นี่ละที่ว่าภาคอีสานนี้มาเสียความแห้งแล้งนะ คนจึงจนมาก แต่น้ำใจเรายอมรับว่ามี น้ำใจมี ไม่ถือสีถือสากันอย่างง่ายตายด้วย ไปที่ไหนไม่ค่อยเกิดเรื่องเกิดราว มีหยอกเล่นกันไปไม่ถือสีถือสา มีน้ำใจ มีเฉลียวเผื่อแผ่ ไม่คับแคบตีบตัน

การพูดทั้งนี้เราไม่ได้หมายถึงว่าภาคอื่นคับแคบตีบตันนะ เราหมายถึงภาคนี้เป็นภาคคนจน พอยกขึ้นบ้างจุดไหนเราก็ยกขึ้นเท่านั้นเอง อันนี้มีดีอยู่ ทางน้ำใจดีอยู่ ทางทุกข์จน หน้าที่การงานมีน้อยมาก ไม่ค่อยมีงานจะทำแหละ มันต้องได้หลังไหล เหมือนกับว่าภาคอีสานนี้ร้าง ถ้าหน้าแล้งนี้วิ่งหาอยู่หากินตามภาคต่าง ๆ เพราะไม่มีงานทำทางนี้ นี่เป็นปกติ จึงว่าเป็นภาคคนจน แต่อะไรก็ตามเถอะ ให้เรารวมลงในจุดหัวใจเรานะ จะมีจะจนก็อย่าให้จนน้ำใจ น้ำใจมียิ่งเพิ่มความสง่าราศี เพิ่มความร่มเย็นเป็นสุข เพิ่มความเคารพนับถือมากขึ้น ๆ ผิดกับอะไรนะ

น้ำใจเป็นของสำคัญ สมบัติเงินทองข้าวของสู่น้ำใจไม่ได้นะ ขอให้มึน้ำใจเถอะคนเรา ทุกข์จนชั้นแค้นหรือมั่งมีอะไร พอเป็นพอไปด้วยกันทั้งนั้นละถ้าน้ำใจกว้างขวางต่อกัน มีใจต่อกัน ให้เราคิดดู เราจะคิดไปถึงเรื่องผู้ใด ก็อย่าลืมนึกประสานมาหาเรา ย้อน

กลับมาหาเรา คนเราก็ไม่ค่อยเกิดความกระทบกระเทือน แล้วความเสียหายไม่ค่อยเกิดง่ายนะ ถ้ามีการทบทวนทั้งใจเขาใจเรา สภาพของเขา สภาพของเรา เทียบเคียงกันแล้ว มันก็พอเฉลี่ยกันได้คนเรา น้ำใจจึงเป็นของสำคัญ ถ้าไม่มีน้ำใจแล้วโลกนี้คับแคบตีบตัน แห้งแล้งน้ำใจแห้งแล้งกว่าทุกสิ่งนะ ถ้าลงแห้งแล้งน้ำใจแล้วเป็นแห้งแล้งมากที่สุดทีเดียว ขอให้มีน้ำใจ

ไม่ว่าคนมีคนจนให้มีน้ำใจด้วยกันทุกคน เราจะอยู่ด้วยกันเป็นสุข เช่นเมืองไทยนี้ ฟังแต่ว่าเมืองไทย ก็คืออวัยวะเดียวกัน หัวใจมีด้วยกัน คิดนอกคิดใน คิดเรื่องเขาเรื่องเราให้ประสานด้วยกันนั้นแหละดี ถ้าไม่มีน้ำใจแล้วไม่ดีนะ มันแห้งอยู่ลึก ๆ นั้นละ ไปไหนก็แห้ง ๆ คือน้ำใจแห้ง แห้งแล้งมากที่สุดทีเดียว แต่น้ำใจชุ่มเย็นนี้ ไม่ว่าคนมีคนจน ดีไปด้วยกันตามชั้นภูมิแห่งสมบัติที่จะนำมาสนองน้ำใจมีมากน้อยต่างกัน จะแสดงออกจนได้นั้นแหละ ถ้าน้ำใจไม่มีนี้ไม่แสดงนะ

เราคิดดูตั้งแต่เพื่อนฝูงไปด้วยกัน ใครมีนิสัยคับแคบตีบตัน ๆ เพื่อนฝูงไม่ค่อยมีนะ แม้แต่เป็นพวกเพื่อนฝูงเป็นหนุ่มเป็นสาวเหล่านี้ก็เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับน้ำใจเป็นใหญ่ นะ คนมีน้ำใจไปที่ไหนมีคนรักชอบ เมตตาสงสาร ทุกสิ่งทุกอย่างประสานกันได้ อย่างสบาย ๆ มีความสุขรื่นเริงบันเทิงจากน้ำใจของแต่ละคน ๆ แบ่งปันกัน ไม่ใช่ใจใครก็แห้งผาก ๆ หน้าแล้งเป็นยังไงเขาถึงเขียนเรื่องไฟป่ามา ไฟมาป่าหมด ๆ นั้นละถ้าแห้งแล้งไฟมันมักมา ไหม้ไปหมด นี่จิตใจแห้งแล้งความเดือดร้อนก็มักมา มากับใจที่เหือดแห้งนั้นแหละ ถ้าใจชุ่มเย็นก็เหมือนกับมีน้ำ ไม่เห็นไฟไปเผาข้าววะ ไฟไปเผาข้าวที่ไหน ถ้ามมีน้ำที่ไหนก็เพื่อดับไฟ ๆ

ท่านจึงสอนทางน้ำใจ พระพุทธเจ้าสอนลงที่น้ำใจ ให้มีน้ำใจมากกว่าน้ำเงินน้ำทองสิ่งของต่าง ๆ ขอให้มีน้ำใจเป็นเจ้าของปกครองเถอะ จะทำสมบัติเหล่านั้นให้กลายเป็นของเย็นต่อส่วนรวมได้เป็นอย่างดี นี่ธรรมพระพุทธเจ้านะ ท่านไม่เคยชมเชยสรรเสริญเลยว่า ใครมีความตระหนี่ถี่เหนียว จิตใจแห้งผาก จากความเสียสละ จากความเมตตาแล้วมีความชุ่มเย็นเป็นสุข ไม่เคยมีในธรรมพระพุทธเจ้า มีตั้งแต่คนมีน้ำใจคนทุกข์คนจนคนมีชมด้วยกันทั้งนั้นแหละ ในธรรมท่านชมมาตลอดเลย ถ้าเป็นคนไม่มีน้ำใจ ไม่ว่าคนมีคนจนตำหนิทั้งนั้น จึงไม่ควรให้อยู่ในหัวใจของเราซึ่งอยู่ร่วมกันเป็นสัตว์หมู่สัตว์พวก ให้เห็นใจกันและกันนั้นแหละดี

คนเราไม่จำเป็นจะต้องไปถามถึงโคตรถึงแซ่ ถึงบ้านสถานที่อยู่ ภาคนั้นภาคนี้อะไร เช่นอย่างว่าเมืองไทย คำว่าเมืองไทยครบไปหมดแล้ว เป็นอวัยวะเดียวกันหมด

เมื่อเป็นเช่นนั้นต่างคนต่างก็มีหัวใจด้วยกัน เข้าถึงกัน เขาต้องการความดี เขาต้องการความสุขความเจริญ เขาต้องการของดี เราก็ต้องการแบบเดียวกัน ให้นำสิ่งที่ดีงามมาประสับประสานกัน แล้วความสุขความชุ่มเย็นก็จะมีต่อกัน ไม่จำเป็นต้องถามถึงโคตรถึงแซ่ถึงบ้านถึงเรือน ถึงอำเภอ จังหวัด ภาคนั้นภาคนั้นอะไรแหละ ตัวของคนแต่ละคนที่ประกาศความดีชั่วออกมานั้นแล เป็นการประกาศให้โลกทั้งหลายได้ทราบอย่างชัดเจน แล้วเดือดร้อนก็ขึ้นที่นั่น ชุ่มเย็นต่อกันก็ขึ้นที่นั่น ชั้นที่ความตระหนี่ถี่เหนียวและความมีแก่ใจเฉลี่ยเผื่อแผ่ จิตใจกว้างขวาง อันนี้เย็นมากนะ เย็นทีเดียว

พี่น้องทั้งหลายจำเอาไว้ เรื่องพุทธศาสนาสอนให้คนกว้างขวางนะ ไม่ได้สอนให้คนคับแคบตีบตัน ให้มีน้ำใจ ถ้ามีน้ำใจแล้วอยู่ที่ไหนก็เย็นด้วยกัน เหมือนอวัยวะเดียวกันทั่วประเทศไทย อย่าถือว่านั่นพรคนนั้น นี่พวกนี้ นั่นบ้านเขา นี่บ้านเรา แล้วยกพวกยกบ้านมาเหยียบย่ำทำลายกันไม่ถูก นกมันก็มีที่อยู่ของมัน ทำไมมนุษย์จะไม่มี อยู่ที่ไหนก็เรียกว่าที่นั่น ๆ เช่น บ้านนั้นบ้านนี้มันก็เป็นที่อยู่ เหมือนสัตว์ทั้งหลายนั้นแหละ นี่เป็นที่อาศัย แต่น้ำใจที่จะประสานกันนั้นขอให้มิด้วยกัน สำคัญมากตรงนี้นะ อยู่ที่ไหน ๆ ไม่สำคัญ ขอให้เป็นคนดีเถอะ

ตั้งที่พระพุทธเจ้าปกครองศาสนา ปกครองสัตว์โลก เฉพาะพระสงฆ์ทั้งหลายนี้มา ท่านถือเป็นเสมอกันหมดเลย ไม่มีคนนั้นสูงคนนี้ต่ำ ซึ่งจะเป็นการเหยียบย่ำทำลายผู้ต่ำง่าย ๆ ท่านสอนให้เสมอภาคกันหมด ขึ้นต้นก็ สพุเพ สพุตา อันว่าสัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งสิ้น อย่าก่อกรรมก่อเวร อย่าพยาบาทอาฆาตจองเวรซึ่งกันและกัน อย่าเกลียดหน่ายซึ่งกัน ให้ต่างคนต่างเสาะแสวงหาความสุขใส่ตนและผู้อื่น ที่ควรจะอาศัยกันได้แค่นั้นก็ให้อาศัยกันไป นี่ท่านสอนไว้อย่างนี้

บรรดาพระสงฆ์ที่บวชมานี้กษัตริย์มีมากเหมือนกันนะ เมืองอื่น ๆ เกิดความเลื่อมใส สละเข้ามาบวชในพุทธศาสนาของเรา พระองค์ถืออาวุโส ภัณฑะ เป็นสำคัญ ไม่ได้ถือยศถาบรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์ อย่างที่กำลังเป็นบ้าอยู่เวลานี้นะ เอาสมณศักดิ์ของคนมีกิเลสไปเหยียบย่ำทำลายสมณศักดิ์คืออาวุโส ภัณฑะ ที่พระพุทธเจ้าผู้สิ้นกิเลสแล้วทรงบัญญัติไว้แล้ว ไปทำลายให้หมด เป็นอย่างนี้ โลกมันถึงได้ร้อน เอาแบบอย่างพระพุทธเจ้าจะร้อนที่ไหน ไปที่ไหนก็มีอาวุโส ภัณฑะ มีสูงมีต่ำ มีแก่มืออ่อนรับกันทุกรูปทุกนามของพระ เป็นกษัตริย์ก็ตามเมื่อบวชหลังตาสีตาสาลูกชวานาแล้ว ต้องเคารพตาสีตาสาที่มีอายุพรรษาแก่กว่า นั่นเห็นไหม นี่ละท่านไม่ให้เคารพนับถือสมณศักดิ์ตั้งกันบ้ำ ๆ บอ ๆ ด้วยอำนาจของกิเลสมักใหญ่ใฝ่สูง มีความปรารถนาลามก เข้ามา

เหยียบย่ำทำลายคนอื่น โดยยศสมณศักดิ์ป่า ๆ ถิ่น ๆ ของตนไปเหยียบย่ำคนอื่น ใครจะมีความสุขได้ มันก็ทุกข์ละซิ เดือนร้อนซิ

ถ้าเป็นพระโอวาทที่บริสุทธิ์ของพระพุทธเจ้า ซึ่งไม่เคยถือสูงถือต่ำมาดั้งเดิมแล้ว มาสอนโลก เอาโอวาทของท่านมาสอน อาวุโสกันแต่ท่านเคารพกันทันที ไม่ว่าจะษัตริย์ไม่ว่า ตาสีตาสาที่มาบวช ปับเข้าไป บวชเมื่อไร พรรษาเท่าไร ถ้าว่าพรรษาแก่กว่ากราบ นี้ ละครรมวินัยของพระพุทธเจ้า ใครอายุพรรษาแก่กว่าต้องเคารพผู้นั้น ๆ แม้ที่สุดแสดง อาบัติ ก็ต้องมีอาวุโสกันแต่ติดแนบอยู่ในนั้น ไม่เคยปราศจากคำว่าผู้ใหญ่ผู้น้อยที่จะต้องเคารพซึ่งกันและกัน ในระหว่างพระด้วยกันเลย ท่านมีอย่างนั้นมาตลอด ตั้งมาเป็นอย่างนี้ ท่านเคารพอาวุโสกันแต่ อาวุโสคือผู้แก่ ภัณฑคือผู้อ่อนกว่า ให้เคารพผู้เป็นอาวุโส

ตัวอย่างก็เช่น พระอุบาลี ที่บวชพร้อมกันกับกษัตริย์ ๖ องค์ มีพระเทวทัต พระอานนท์ พระอนุรุทธะ พระภิกขุ พระกิมิละ พระภททิสยะ แล้วก็พระอุบาลีนี้ รวมแล้ว เป็น ๗ องค์ ท่านเหล่านี้อยากจะบวชพร้อมกัน ที่นี้บวชพร้อมกัน ท่านผู้เป็นกษัตริย์ ท่านมีจิตกว้างขวาง เช่น อย่างพระอนุรุทธะ เป็นต้น นี่การบวชจะทำยังไง พระอุบาลีนี้ก็เป็นคนของพวกเราในวงศ์กษัตริย์ จะเรียกว่าคนงานก็ได้ นายช่างกลบ ผู้ตัดผมให้วงศ์กษัตริย์ พระอุบาลี เป็นช่างกลบ ตัดผมให้วงศ์กษัตริย์ประจำสำนัก

ที่นี้เวลาจะบวชทางวงศ์กษัตริย์ก็ได้พูดออกมา การบวชนี้เราควรจะให้อุบาลีบวชก่อนเรา เพื่อเราจะได้เคารพท่านอุบาลี เพราะอุบาลีเป็นคนของเราในวงศ์นี้ ครั้นบวชแล้วเราก็ได้ถือเป็นน้อยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสมควรที่จะเป็นผู้ใหญ่ได้อยู่ ไม่ยกขึ้นไม่สมควร ควรให้อุบาลีบวชก่อน นั่นฟังซิ ในวงศ์กษัตริย์ทั้งหลายอยู่ร่วมกันพร้อมหน้ากันหมดเลย ให้พระอุบาลีบวชก่อน แล้วจะได้กราบไหว้หรือเคารพพระอุบาลี นั่นเห็นไหม ธรรม ท่านไม่ได้เหยียบนะ ท่านยกที่ต่ำขึ้นให้สูง อย่างอุบาลีนี้ถ้าพูดถึงฐานะที่โลกยอมรับหรือสมมุตินิยมก็เรียกว่า เป็นช่างกลบ เป็นผู้รับใช้ในวงศ์กษัตริย์เหล่านั้น แล้วท่านเหล่านั้นยกพระอุบาลีให้สูงกว่า เพื่อจะได้กราบไหว้ อย่างนั้นตลอดมาเลย นั่น

อย่างนี้แหละเรื่องธรรมวินัยท่านมีอาวุโสกันแต่ เคารพกันอย่างมากที่สุดทีเดียว ไม่เยอหยิ่งจองทงว่ามีสมณศักดิ์เท่านี้แล้วเป็นบ้ายศเข้าไป นั่นมันมีแต่พวกส้วมพวกถ่าน หัวใจมันสกปรก มันจึงเอาธรรมของพระพุทธเจ้ามาเหยียบย่ำทำลายได้ อาวุโสกันแต่ เลยเป็นของไม่จำเป็นไม่สำคัญยิ่งกว่าสมณะศักดิ์คือดินเหนียวติดหัว ก็ว่าตัวมีหงอนไปเสีย แล้วโลกมันก็ร้อนละซิที่นี้ มันขัดต่อธรรมของพระพุทธเจ้า

นี่เราพูดถึงเรื่องความเคารพกัน ไม่ถือเนื้อถือตัวจนเกินเหตุเกินผล ให้คนอื่นมา นับถือเรานั้นแหละดีกว่าเรานับถือเราด้วยความเยอหยิ่งจองหอง การนับถือเราในการ สร้างคุณงามความดี โลกยอมรับ นักปราชญ์ทั้งหลายก็ชม คือการยกยอตัวเองเพื่อเข้าสู่ ความดีงามทั้งหลาย ไม่ว่าใคร ๆ ทั้งนั้น ธรรมท่านชมเชยแล้วโลกก็ยอมรับ แต่อยู่ ๆ ไม่ ดี ก็เหมือนอย่างซีกองหนึ่งจะให้เขายกเขายอ ให้เขาไปกราบ ใครจะไปกราบได้ลงคอ กราบซี้ เจ้าของเป็นซี้เสกสรรขึ้นว่า ซ้านี้คือทองคำนะให้มากกราบซ้า มีแต่เขาจะจับซีกอง นั้นไปใส่หน้าผากมันนะ ทองคำที่พ่อที่แม่มันอะไร ถ้าเป็นหลวงตาบ๊วจะว่าอย่างนั้นนะ แต่นี้หลวงตาบ๊วผ่านไปแล้วว่าไปแล้วก็ผ่านไปด้วยกันแล้ว ซี้ก็รู้ จะให้มากกราบได้ยังไง ของดีใครก็รู้เหมือนกัน

นี่ละธรรมพระพุทธเจ้าจึงเป็นแบบได้ทุกแขนงเลย ไม่มีข้อยกเว้นที่ธรรมจะแทรก เข้าไม่ได้ แทรกเข้าได้หมดเลย คนมีธรรมในใจไม่ว่าอาการเคลื่อนไหวรายใด ๆ หน้าที่ การงาน การคบค้าสมาคมกิริยาแห่งการแสดงออก จะต้องมีความประสาน ความนุ่ม นวลอ่อนหวาน มีเหตุมีผลไพเราะเพาะพริ้งพิ้งแล้วน่าฟัง จะเป็นเสียงแข็งเสียงอ่อนไม่ สำคัญ สำคัญที่เหตุผล ยกตัวอย่างเช่นอย่างปัจจุบันนี้ หลวงปู่มันนี่ไม่มี ถ้าพูดตามเรื่อง ของโลกนะ ไม่มีใครที่จะแผดยิ่งกว่าหลวงปู่มันนะ ใส่เปรียงที่ไหน โอ้ย.หลบทันก็ทัน ไม่ ทันหงายหมาไปเลย คือมันหงายไม่เป็นท่าเข้าใจไหม มันหงายหมา ถ้าหงายเป็นท่าก็ เรียกว่าหงายแมวเข้าใจไหม ท่านเปรียงป้าง โห กลับเป็นสิ่งที่มีความค่ามีราคาเลิศเลอ ขึ้นในขณะที่ท่านแสดงอากัปกิริยาเปรียงป้าง ธรรมท่านจะออก นั้น

ผู้ที่มุ่งหาอรรถหาธรรมพอได้ยินเสียงเปรียงป้าง แล้วจ่อเข้ามาเลยแหละ หูอยู่ที่ ไหนก็รุมกันเข้ามา ออกนี้มีแต่อรรถแต่ธรรม เต็ดเท่าไรเป็นธรรมเต็มเม็ดเต็มหน่วย ๆ จะแข็งขนาดไหน แข็งธรรมมันก็เหมือนสำลีเราเอาใส่ตะกร้าใหญ่ ๆ ยกขึ้นมาจับโยน ใส่หัวใครก็เหมือนหนูนุ่มหอมไอ้ไหม มันไม่ได้เจ็บ ได้หินก้อนเล็ก ๆ ใส่เปาะเตี๋ยร้อง แง ถ้าเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ก็ร้องไห้ ถ้าใหญ่ด้วยก็ฆ่ากันในเวลานั้นก็ได้ไอ้ไหม นี่ละมันต่างกัน นะ เสียงจึงไม่สำคัญ เหมือนฟ้าฝนมันกระที่มอยู่บนฟ้า แต่เวลาฝนตกมามันเย็นเข้าใจ ไหมละ มันไม่ได้แผดเหมือนฟ้านะ ฝนตกมาเย็นฉ่ำไปหมด อันนี้เสียงอรรถเสียงธรรม พอกระที่มนี้ เอาแล้วมีแล้วปู่ป๊า ทำงานอะไรก็ทำตามไปเลยนะ ปู่ป๊า นี่เป็นยังงั เสียงท่านเป็นอย่างนั้น นั่นละเสียงอรรถเสียงธรรมมันทำให้ชุ่มเย็นจิตใจ ต่างกันอย่างนี้ นะ

ถ้าเสียงกิเลสตัณหาเสียงแผดเสียงเผา ออกมาจากภายในจิตแล้วเป็นไฟไปด้วยกัน ถ้าเป็นน้ำดับไฟออกมาจากใจแล้วเย็นไปหมดนะ เป็นอย่างนั้นละ ให้พาเอาธรรมไปสำเหนียกศึกษาทุกคน ทบทวนทั้งเขาทั้งเรา มนุษย์เราเป็นสัตว์หมู่สัตว์พวก สัตว์สี่ขาอยู่คนเดียวไม่ได้นะ ต้องอยู่กับหมู่กับเพื่อนกับฝูงตลอดไป แม้ที่สุดในบ้านไม่มีเพื่อน ก็เอาไอ้ดำไอ้ตูปมาเล่นด้วย คุยเล่นกับมัน เลี้ยงหมาไว้หยอกเล่น แน่ เป็นอย่างนั้น สัตว์สี่ขาอยู่คนเดียวไม่ได้ เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วให้เห็นโทษแห่งความสี่ขาของตนเอง แล้วสมัครสมานเพื่อนฝูงไว้เพื่อเป็นเพื่อนคุย รื่นเริงบันเทิง ตั้งแต่เณรน้อยกับหลวงพ่อกันก็ยังมี เณรกับหลวงพ่อยู่ด้วยกันรื่นเริงด้วยกันไป ในเวลาท่านไม่มีอะไรที่จะทะเลาะกันนะ นิทานนี้อะยากฟังไหม ต้องถามเสียก่อน เหนอ

โยม อยากจะฟังเจ้าคะ

หลวงตา ใครอยากฟังไหม

โยม อยากเจ้าคะ

หลวงตา เออ เอาละที่นี้ละ เวลาท่านอยู่ด้วยกัน เณรน้อยกับพระก็ผาสุกเย็นใจสบาย ไปไหนเณรน้อยติดกันไปเลย เว้นตั้งแต่วันเขาตายละชิตีนี้ ฟังข้อนี้ให้ดีนะ เว้นแต่วันที่เขาตายเขานิมนต์พระไป กุสลา ธมฺมา ก็มีตั้งแต่เณรน้อยกับพระองค์เดียวเท่านั้น ละไป ไป กุสลา ธมฺมา ละชิ ให้ กุสลา ธมฺมา ไอ้หลวงตานี้ก็เป็นหลวงตาเชื่อ ๆ ซ่า ๆ ยังไงไม่ทราบ นั่งก็นั่งอย่างนี้เข้าใจหรือ ไม่ได้ดูอะไรต่ออะไรชิตีนี้เณรมันมองไปเห็นละชิ เห็นหลวงตานั่งปล่อยอะไรก็ไม่รู้ละ นั่งทางนั้น พอ กุสลา ธมฺมา ๆ ถ้าจะบอกตรง ๆ ก็กลัวคนอื่นเขาได้ยิน เขาจะจับได้เลยพูดแฝง ๆ กันไปว่า กุสลา ธมฺมา ๆ เดี่ยวเบิ่งโศกคุณนะ พอว่าอย่างนั้นหลวงตาก็ตบปากเณร นี่เวลาทะเลาะกันเข้าใจไหม ตบปากเณรปุ๊วะ มึงไม่รู้จักไปตีนพ่อแก่บ่ ๆ เณรมันก็ร้องไห้ละชิ ร้องไห้แง ๆ ว่าไปตีนซึ่งบ่มีเล็บ หยดวะเณร หยดวะ เข้าใจไหม บอกให้เณรหยุด นั่นละ มันเถียงเอา ว่าไปตีนซึ่งบ่มีเล็บ นั่นนะ หยดวะเณรหยุดวะ หมดแล้วนิทานจบแล้ว เป็นอย่างนั้น นี่เวลาเณรกับหลวงตาทะเลาะกัน เข้าใจไหม เวลาดี ๆ กันก็ดี เวลาจะทะเลาะกันก็ทะเลาะอย่างนี้ เราพูดเรื่องอะไร อย่างนั้นละหลงหน้าหลงหลัง มาถึงนี้แล้วหายเงียบ เอาละ เลิกกันละนะ ให้พระนะ พอแล้ว

อ่านและฟัง ธรรมะหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th